

ОСОБЛИВОСТІ ВІДТВОРЕННЯ ПОРЯДКУ СЛІВ У ПОЛЬСЬКОМУ РЕЧЕННІ ПРИ ЗВОРТНОМУ ПЕРЕКЛАДІ

Ткаченко К. І.

(Сумський державний університет)

Науковий керівник – канд техн. наук, доцент

Кобяков О. М.

У перекладах польською мовою слід ураховувати, що порядок слів у польському реченні, як і в українському, вільний, але не довільний.

Підмет може стояти перед присудком (звичайний порядок), напр. Andrzej czyta; або після нього (непрямий порядок), напр. Przyjechali goście. Непрямий порядок є обов'язковим у словах автора, якщо вони розділяють пряму мову або слідує за нею. Напр.: – W takim razie, – **powiedział Andrzej**, – będę u siebie za godzinę.

Найбільш акцентовані слова переміщуються на початок речення, напр. **Nigdy** nie zapomnę o tym dniu.

Зворотний займенник *się*, особові закінчення минулого часу і умовна частка *by* разом з особовими закінченнями стоять зазвичай після першого в реченні акцентованого слова. Напр.:

On się zawsze tak głośno śmieje. **Kiedyście** tam byli?
Jemu bym nigdy o tym nie powiedziała.

Короткі (енклітичні) форми займенників ніколи не ставляться на початку речення, а в кінці вони застосовуються лише в дуже коротких реченнях, напр.: Pomóż **mi**.
Przepraszam **cię**.

За збігу двох енклітичних займенників зворотний займенник ставиться зазвичай після інших займенників, напр.: Bardzo **mi się** tam spodobalo.

Енклітичний займенник у давальному відмінку ставиться перед енклітичним займенником в знахідному відмінку або родовому відмінку, напр.: Piotr **mi je** pokazał.
Piotr **mi go** nie pokazał.

Означення, що виражається односкладовим вказівним займенником (напр., *ten*, *ów*), якщо останній не є логічно

акцентованим, найчастіше вживається після означуваного слова, напр.: **Dziewczyna ta** jest studentką pierwszego roku.

Додаток вживається зазвичай після дієслова. Але при кількох додатках спочатку ставиться додаток у давальному відмінку, а після нього – прямий додаток, напр.: Kupiłam **bratu książkę**.

Додаток з прийменником *dla* ставиться після прямого додатка. Напр.: Kupiłam **książkę dla brata**.

Прикметникові означення посідають наступні місця. Перед означуваним словом ставиться означення, яке характеризує матеріал, розмір, колір, форму, перевагу або недолік. Напр.: **Duży dębowy stół**.

Tłumaczę bardzo **trudny** tekst.

Wczoraj przyjechała moja **starsza** siostra.

Na oknie stały **piękne czerwone** kwiaty.

Після означуваного слова застосовуються означення, що передають важливі особливі риси або входять до складу назви, напр.: Powstanie **listopadowe**. Uniwersytet **Jagelloński**. Związek **Radziecki**. Wybrzeże **Gdańskie**.

При кількох прикметникових означеннях після означуваного слова ставиться означення, що має особливе значення, напр.: Tu jest dział polskiej literatury **pięknej**, a tam polskiej literatury **naukowej**.

У підрядних означальних реченнях з відносним займенником *który* він посідає перше місце (не враховуючи прийменників), напр.: Autorzy, **których** utwory uznano za najlepsze, otrzymali nagrody.

Перекладацькі інновації : матеріали III Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції, м. Суми, 15-16 березня 2013 р. / Ред.кол.: С.О. Швачко, І.К. Кобякова, О.В. Ємельянова та ін. — Суми : СумДУ, 2013. — С. 55-56.